

Mangel på praktikpladser ligger fortsat på rekordniveau

Korte praktikpladsaftaler vinder indpas

Manglen på praktikpladser fortsætter med at stige. 13.200 elever står og mangler en praktikplads i en virksomhed, hvilket er 5 pct. flere end på samme tid sidste år. Tallet for juli tangerer dermed det rekordhøje niveau fra juni. Ikke siden sommeren 2004 har så mange elever stået uden praktikplads. Samtidig indgås færre aftaler om praktik med virksomhederne. Antallet af ordinære praktikpladsaftaler falder, mens de korte aftaler, hvor virksomhederne tager lærlinge i kortere tid, faktisk er steget med 17 pct. inden for det seneste år. Der er dog stor forskel på, hvilke uddannelser der benytter de korte aftaler, og hvor der skabes flere af denne type aftaler. De korte aftaler er i vækst inden for byggeri, produktion, sundhed og teknik.

af senioranalytiker **Mie Dalskov Pihl**

12. september 2014

Analysens hovedkonklusioner

- Praktikpladsmanglen fortsætter med at stige. I juli 2014 stod 13.200 unge uden praktikplads i en virksomhed, hvilket er en stigning på 5 procent. Antallet af elever helt uden praktik, dvs. elever der hverken er i skolepraktik eller i en virksomhed, er steget med 2 procent, således at 5.400 unge netop nu står helt uden praktikplads og mulighed for at fortsætte deres uddannelse.
- En del af forklaringen på den store mangel på praktikpladser er, at der indgås færre aftaler med virksomhederne. Inden for det seneste år er antallet af nye aftaler faldet med godt 5 procent, og den udvikling er især trukket af, at der laves færre ordinære aftaler, dvs. gældende for en helt praktikperiode.
- Derimod skaber de korte aftaler flere praktikpladser. Generelt er der sket en stigning på 17 procent inden for det seneste år, der især er trukket af, at der inden for tekniske fag og byggeriet er skabt flere praktikpladser med korte aftaler. Også på sundhedsområdet skabes flere praktikpladser med korte aftaler.

Kontakt

Senioranalytiker
Mie Dalskov Pihl
Tlf. 33557720
Mobil 26204036
md@ae.dk

Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

Korte praktikpladsaftaler vinder indpas

Nye tal for praktikpladsmanglen viser, at over 13.000 unge i juli måned manglende en praktikplads i en virksomhed. Det er en stigning på 5 procent i forhold til samme tidspunkt sidste år.

Lidt over halvdelen af de unge er dog i skolepraktik, hvilket betyder at de kan fortsætte på deres uddannelse, men 5.400 unge er hverken i skolepraktik eller i praktik i en virksomhed, hvilket er en stigning på 2 procentpoint i forhold til samme tid sidste år.

Som det ses på figur 1, har manglen på praktikpladser, når man ser på bruttomanglen, dvs. de 13.000 unge, der mangler praktikplads i en virksomhed, ikke ligget så højt siden sommeren 2004. Det vil sige, at manglen er på sit højeste niveau i 10 år.

Antallet af elever helt uden praktikplads, dvs. hverken i en virksomhed eller på skole, har ligget og svinget omkring de 5-6.000 siden 2011.

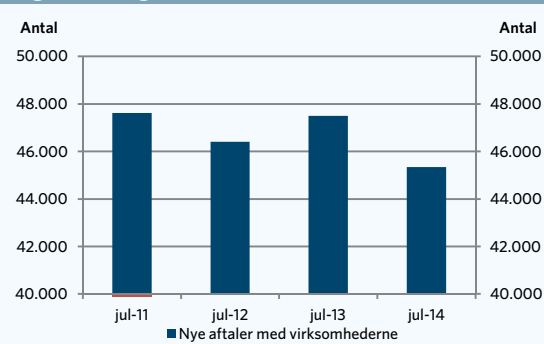
Samme dystre billede af praktikpladssituationen tegnes, når man ser på antallet af nye aftaler, der er blevet indgået mellem en elev og en virksomhed inden for det seneste år, jf. figur 2. Antallet af nye aftaler om praktik er faldet med 4,5 procent fra juli 2013 til juli 2014.

Figur 1. Mangel på praktikpladser

Kilde: AE pba. UVM's praktikpladstal.

Figur 2. Indgåede aftaler, seneste år

Anm.: Antallet af indgåede praktikpladsaftaler inden for det seneste år. Pga. data-brud i statistikken er det ikke muligt at vise en længere serie.
Kilde: AE pba. UVM's praktikpladstal.

Manglen på praktikpladser i virksomhederne er således fortsat på et meget højt niveau, mens antallet af nye aftaler falder.

Dykker man ned i de forskellige typer af aftaler jf. tabel 1, så ses det, at de korte aftaler, hvor virksomhederne tager elever i en del af praktikperioden, faktisk er gået frem med 17 procent modsat de fleste andre aftaleformer, der er gået tilbage. Ser man på det overordnede billede, er antallet af aftaler inden for det seneste år faldet med 4,5 procent.

Tabel 1. Indgåede aftaler inden for det seneste år fordelt på typer				
	jul-13	jul-14	Ændring	
		Antal		Pct.
Ordinære aftaler	36.400	33.808	-2.592	-7,1
Restaftaler	5.421	5.637	216	4,0
Korte aftaler	3.177	3.726	549	17,3
Ny mesterlære	2.433	2.129	-304	-12,5
Andre	62	52	-10	-16,1
Total	47.493	45.352	-2.141	-4,5

Anm: Tabellen viser antallet af nye aftaler, der er indgået inden for seneste år fordelt på typen.
Kilde: AE pba. UVM's praktikpladstal.

Tabel 2 og figur 3 viser udviklingen i antallet af indgåede aftaler for fire udvalgte uddannelsesindgange på erhvervsuddannelser. Generelt er der stor forskel på udviklingen i nye aftaler, både når man ser på de ordinære (lange) og de korte aftaler.

Inden for "bygge og anlæg" er antallet af praktikpladsaftaler med virksomheder samlet set steget med godt 9 procent. De ordinære (lange) aftaler er steget moderat, mens de korte aftaler er steget med 22 procent. Stigningen i de korte aftaler er dermed ikke sket på bekostning af de lange aftaler.

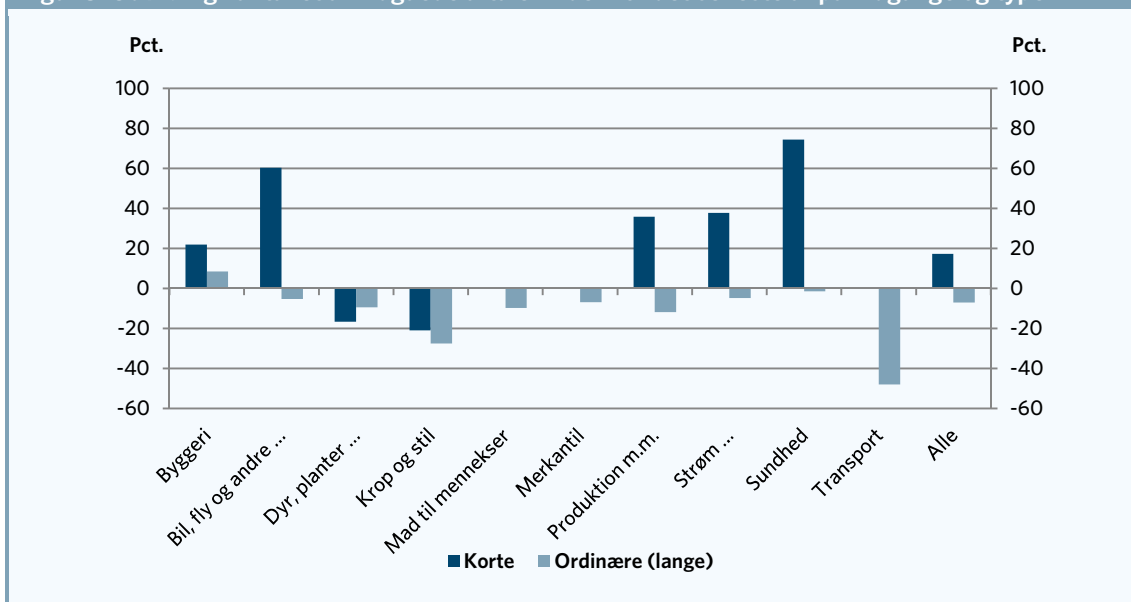
Inden for såvel "bil, fly og andre transportmidler" samt "strøm, styring og IT" er de ordinære (lange) aftaler faldet med omkring 5 procent, mens de korte aftaler er steget knap 40-60 procent inden for det seneste år. Samme tendens er sket inden for "produktion og udvikling", der indeholder en del uddannelser til industrielle virksomheder.

Inden for "krop og stil" samt "dyr og planter" er begge former for aftaler faldet. Det ses af figur 3, at man på flere områder slet ikke bruger korte aftaler.

Tabel 2. Indgåede aftaler inden for det seneste år fordelt på indgange og type (udvalgte områder)					
		jul-13	jul-14	Ændring	
		Antal	Antal	Pct.	
Bygge/anlæg	Ordinære aftaler	2.024	2.195	8,4	
	(fx tømrere, VVS, murere)	Korte aftaler	1.445	1.761	21,9
	I alt	4.772	5.177	8,5	
Bil, fly og andre transportmidler	Ordinære aftaler	1.005	952	-5,3	
	(fx mekanikere)	Korte aftaler	217	348	60,4
	I alt	1.955	2.091	7,0	
Strøm, styring og IT	Ordinære aftaler	1.407	1.338	-4,9	
	(fx elektrikere, operatører)	Korte aftaler	394	543	37,8
	I alt	2.299	2.385	3,7	
Produktion og udvikling	Ordinære aftaler	1.783	1.572	-11,8	
	(fx smede og teknikere)	Korte aftaler	145	197	35,9
	I alt	2.404	2.290	-4,7	

Anm: Tabellen viser antallet af nye aftaler, der er indgået inden for seneste år fordelt på typen. De 4 indgange, der er vist udgør 26 procent af det samlede antal aftaler, der er indgået aug. 13-juli 14.
Kilde: AE pba. UVM's praktikpladstal.

Figur 3. Udvikling i antallet af indgåede aftaler inden for det seneste år på indgange og type

Anm: Figuren viser antallet af nye aftaler, der er indgået inden for seneste år inden for korte aftaler og de ordinære aftaler.
Kilde: AE pba. UVM's praktikpladstal.

Tallene i analysen dokumenterer, at manglen på praktikpladser fortsat er et stort problem. Manglen på praktikpladser i virksomhederne har ikke været så høj i 10 år, og ser man på antallet af elever, der ikke kan fortsætte deres uddannelse, fordi de hverken er i skolepraktik eller i virksomhedspraktik, er det ligeledes højt og stigende.

Desværre ved man ikke meget om, hvorvidt de 5.400 elever, der hverken er i skolepraktik eller i praktik i en virksomhed, har afslået et tilbud om skolepraktik, eller om det er fordi, der ikke er en skolepraktikplads til dem. Man ved desværre heller ikke, hvad der sker med disse unge. Om de finder en ny uddannelse, finder et arbejde eller havner på offentlig forsørgelse.

Alt i alt er det paradoksalt, at der måned efter måned er tusindvis af unge, der ikke kan komme i praktik og fortsætte deres uddannelse. I bedste fald forsinkes de unge, og i værste fald får de ingen uddannelse. AE's beregninger viser, at erhvervsuddannelserne er en guldrandet investering. Unge, der får en erhvervsuddannelse, giver i gennemsnit over 2 mio. kr. i gevinst gennem livet målt på de offentlige finanser i sparede overførsler og indbetalte skatter – *efter* at omkostningerne til uddannelsen er betalt.

Dertil viser fremskrivninger på arbejdsmarkedet, at der inden for nogle år vil være massiv mangel på faglært arbejdskraft. Derfor er det dyrt for samfundet, at så mange unge ikke kan finde en praktikplads. I bedste fald betyder praktikpladsmanglen, at de unge forsinkes på deres uddannelse, men i værste fald dropper de fra, fordi de ikke kan fuldføre.